

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان :

بررسی نحوه در دستور کار قرار گرفتن مسائل اجتماعی جهت انجام مشارکت بین
بخشی موثر در سلامت و ارائه مدل ذهنی: مطالعه مورد چاقی کودکان ۲ تا ۶ ساله
شهر کرمان

توسط : علی مسعود

استاد راهنما : دکتر اکرم خیاط زاده ماهانی

استاد مشاور : دکتر محمد حسین مهرالحسنی

سال تحصیلی : ۱۳۹۴ - ۱۳۹۳

Exploring how social problems move into the agenda of policy makers in order to build an inter-sectoral collaboration for health and developing a conceptual model: a case study of preventing childhood obesity in 2-6 year-old children in Kerman - Iran

A Thesis Presented to The Graduate Studies

By

Ali Masoud

In Partial Fulfillment of the Requierments for the Degree Master of Science
in :

Health Services Management

Kerman University of Medical Sciences

2015

چکیده:

مقدمه و هدف: تعریف سلامت و تعیین کننده های گسترده آن نشان می دهد که برای دستیابی همه جانبه به سلامت نیازمند مشارکت تعداد وسیعی از سازمان ها، گروهها و افراد مختلف می باشیم که این امر تحت عنوان مشارکت بین بخشی برای سلامت شناخته شده است. پیش نیاز یک مشارکت بین بخشی موثر در سلامت آن است که یک مساله در جامعه قبل از آن که وارد دستور کار سیاست گذار شود، به عنوان یک مشکل توسط سیاست مداران، سیاست گذاران و همچنین جامعه شناخته و درک شود. در حال حاضر شیوع بالای چاقی به عنوان یکی از مضامین اصلی سلامت، به همراه عواقب و هزینه های زیاد آن نیازمند مشارکت ارکان مختلف جامعه برای مقابله با آن می باشد. به موازات افزایش چاقی در بزرگسالان چاقی کودکان نیز شیوع چشمگیری در سالهای اخیر داشته است. تاکنون مدلی برای نشان دادن نحوه در دستور کار قرار گرفتن مسائل اجتماعی مثل مشکل چاقی کودکان جهت انجام مشارکت بین بخشی برای مقابله با آن در یک کشور در حال توسعه طراحی نشده است. بنابراین در این پژوهش بر آن شدیم تا این خلاء دانشی را پر نماییم.

مواد و روش ها: این مطالعه، یک پژوهش کیفی موردی از نوع نظریه زمینه ای (گراندد تئوری) است و به منظور تبیین نحوه در دستور کار قرار گرفتن مسائل اجتماعی جهت انجام مشارکت بین بخشی در سلامت و ارائه مدل ذهنی تاثیر این فرایند با استفاده از مورد چاقی کودکان ۲ تا ۶ ساله شهر کرمان طراحی شده است. ابزار جمع آوری داده ها در این پژوهش مصاحبه عمیق رودرو می باشد. نمونه گیری به سه صورت هدفمند، گلوله برفی و نمونه گیری نظری انجام شد. کد گذاری داده ها با استفاده از نرم افزار MAXQDA 10 و ترسیم جداول و نمودارها و تفسیر و تحلیل داده ها نیز به صورت دستی انجام گرفت.

یافته ها: تحلیل داده های حاصل از مصاحبه ها منجر به شناسایی کد مرکزی به همراه ۱۵ مفهوم کلی شد. در این پژوهش فرایند مشکل یابی به عنوان فرایندی که لازمه و پیش شرط الزامی ورود مشکلات به سطح دستور کار است به عنوان کد مرکزی انتخاب شد. ۱۵ مفهوم کلی نیز در پنج مرحله متوالی به ترتیب شامل: ظهور مشکل اجتماعی و تبدیل آن به مشکل عمومی، شناسایی و درک مشکل عمومی، تعریف مشکل عمومی، ورود مشکل عمومی به سطح دستور کار و دستور کار گنجانده شدند. هر یک از مفاهیم اصلی از مجموعه ای از زیر گروه ها تشکیل شده اند در این پژوهش مجموعاً ۷۳ زیر گروه شناسایی شد.

نتیجه گیری: یافته ها نحوه ورود مسائل اجتماعی به سطح دستور کار جهت انجام مشارکت بین بخشی را در پنج مرحله متوالی نشان داد. مدل ذهنی که نشان دهنده فرایند ظهور مشکل تا ورود آن به سطح دستور کار و عوامل تسهیل کننده تثبیت مشکل در مرحله دستور کار است طراحی شد.

پیدایش هر مشکل در جامعه نیازمند شرایط تسهیل کننده (یا بستر مناسب مثلا تغییر مفهوم زمان و سرعت در انجام امور و به تبع آن افزایش رشد صنعت فست فود در مورد مساله چاقی کودکان) می باشد. بعد از پیدایش و با گذشت زمان پیامدهای مشکل نمایان و درک خواهند شد. در این مرحله است که عاملان مختلف، اقدام به تعریف مشکل نموده و مالکیت مشکل مشخص خواهد شد. سپس حساس سازی مشکل توسط قیظان مختلف صورت خواهد گرفت و به دنبال آن اگر مشکل مشروعیت سیاسی را کسب نماید خواهد توانست وارد سطح دستور کار برای مشارکت بین بخشی شود.

یافته های پژوهش همچنان نشان داد که عدم شناخته شدن مسئله چاقی کودکان بعنوان یک مشکل عمومی و عدم رسیدن آن به سطح دستور کار مشارکت بین بخشی می تواند مربوط به دلایل زیر باشد: درک اجتماعی مشکل (چاقی کودکان بعنوان یک مسئله فردی نه یک مشکل اجتماعی)، مسائل فرهنگی و هنجارهای اجتماعی، عدم مالکیت مشکل، نبود کارافرینان سیاسی و طرفدار برای مشکل، و عدم وجود راه حل قریب بصرفه برای مشکل.

کلید واژه ها: مسایل اجتماعی، دستور کار، مشارکت بین بخشی، مدل ذهنی، چاقی کودکان، کرمان، ایران

Abstract

Background:

Definition of health and its broad determinants indicates that attaining an inclusive state of health requires collaboration of a large number of different sectors, groups, and individuals; the so-called inter-sectoral collaboration (ISC) for health. As a prerequisite of an effective ISC for health, an issue first needs to be recognized and perceived as a public problem by politicians, policy makers, and public before it paves the way to the policy making agenda. The high prevalence of obesity, as one of the key health problems, and its costs and consequences demand an inter-sectoral action to combat this problem. Parallel with adult obesity, the prevalence of childhood obesity has also increased considerably in recent years.

There has been no conceptual model to depict how social issues, like childhood obesity, reach the agenda setting of an ISC action in a developing country. In other words, there is not sufficient empirical evidence to show the stages of problem definition/setting and how a problem reaches the agenda setting as the prerequisites of an effective ISC. Hence, this study aimed to fill these knowledge gaps.

Methods:

We employed a qualitative case study with a grounded theory approach in order to explore how social issues reach the agenda setting of ISC actions and to develop a conceptual model of this process using the case study of childhood obesity (children aged 2-6 years old) in Kerman city. The study tools included face-to-face in-depth interviews with policy actors and document analysis. We used three types of sampling methods including purposeful, snowball, and theoretical sampling. The coding process was performed using MAXQDA Version 10 and we analyzed the data and drew the tables and diagrams manually.

Results:

Analyzing interview data resulted in identifying 15 master themes presented in the 5 successive stages including emergence of a social problem and its turn into a public problem, recognition and perception a public problem, definition of a public problem, reach of a public problem to the

agenda setting, and agenda setting process. Each master theme then includes a set of sub-themes, which amount to 73 sub-themes in total.

Conclusion:

Results showed how social issues reach the agenda setting of ISC actions in 5 successive stages. We further developed a conceptual model which depicts the process from emergence of problems to their move into the agenda setting along with the factors that facilitate their stability in the agenda.

Emergence of a problem requires some facilitating conditions (e.g. growth of fast food industry in case of childhood obesity). Once a problem is emerged, its consequences will gradually get visible and perceived. At this stage, different actors define the problem and problem ownership will be identified. Then, problem sensitizing will be done by different stakeholders. The problem will reach the agenda setting of ISC only if it gains political legitimacy.